

บทวิจารณ์หนังสือ

Book Review

โดย รุจเรขา วิทยาอุทตติกุล¹

Business Model Generation

คู่มือสร้างโมเดลธุรกิจ

Alexander Osterwalder & Yves Pigneur ;

วิญญู กิ่งศิริวัฒนา ; ผู้แปล

กรุงเทพฯ: วีเลิร์น, 2557

ISBN: 978-616-287-039-2

หนังสือเล่มนี้ นำเสนอกระบวนการสร้างโมเดลธุรกิจในรูปแบบใหม่ที่เน้นการสร้างและส่งมอบคุณค่าไปยังลูกค้าเป็นสำคัญ เป็นการสร้างแม่แบบโมเดลธุรกิจ (Business Model Canvas) ที่ใช้วิธีการวาดลงบนกระดาษแผ่นเดียว โดยให้ทีมงานช่วยกันระดมสมองสร้างแนวคิดใหม่ๆ เขียนหรือวาดลงบนโพสต์อิทแล้วแปะลงบนกระดาษแผ่นนั้น สร้างเป็นตัวต้นแบบ (Prototype) ของโมเดลธุรกิจ จากนั้นนำเสนอแนวความคิดโดยใช้วิธีการเล่าเรื่อง หรือจำลองสถานการณ์ และวิเคราะห์ไปตามส่วนประกอบต่างๆ ซึ่งแบ่งออกเป็น 9 ส่วน (Building Blocks) ดังนี้

1. กลุ่มลูกค้า (Customer Segments: CS) กลุ่มลูกค้ามีกี่กลุ่ม และใครคือลูกค้าที่สำคัญที่สุด
2. การเสนอคุณค่า (Value Propositions: VP) เรากำลังสร้างคุณค่าอะไร นำเสนอและส่งมอบคุณค่าให้แก่ใคร ปัญหาอะไรของลูกค้าที่เราจะช่วยเหลือ
3. ช่องทาง (Channels: CH) เราสื่อสารและเข้าถึงกลุ่มลูกค้าผ่านช่องทางไหน
4. ความสัมพันธ์กับลูกค้า (Customer Relationships: CR) เราสร้างและรักษาความสัมพันธ์กับลูกค้าในรูปแบบใด
5. กระแสรายได้ (Revenue Streams: R\$) ลูกค้ายินดีจ่ายเงินเพื่อคุณค่าใด เพื่อแลกกับอะไร
6. ทรัพยากรหลัก (Key Resources: KR) วัตถุดิบของ เงินทุน ภูมิปัญญา บุคลากร ที่ต้องใช้
7. กิจกรรมหลัก (Key Activities: KA) สิ่งสำคัญที่ต้องทำเพื่อให้โมเดลธุรกิจประสบความสำเร็จ
8. พันธมิตรหลัก (Key Partners: KP) คู่ค้าและพันธมิตรที่ทำให้โมเดลธุรกิจประสบความสำเร็จ
9. โครงสร้างต้นทุน (Cost Structure: C\$) ต้นทุนทั้งหมดที่เกิดขึ้นในระหว่างดำเนินการ

¹ หอสมุดและคลังความรู้ มหาวิทยาลัยมหิดล e-mail: ruchareka.wit@mahidol.ac.th

หนังสือเล่มนี้ มีความโดดเด่นและแตกต่างจากหนังสือทั่วไป กล่าวคือ ภายในตัวเล่มมีการนำเสนอเรื่องราวและอธิบายด้วยภาพแทนข้อความเป็นส่วนใหญ่ มีการยกตัวอย่างโมเดลธุรกิจแปลกใหม่ของบริษัทต่างๆ ที่เกิดขึ้นจริงและประสบความสำเร็จ เช่น บริษัทแอปเปิ้ล อะเมซอน และเนสเพรสโซ เป็นต้น มีการสร้างแม่แบบโมเดลธุรกิจของหนังสือเล่มนี้ ขึ้นมาจากการระดมสมองนักสร้างสรรค์โมเดลธุรกิจจำนวน 470 คนจาก 45 ประเทศ ผู้แต่งคือ ดร. อเล็กซานเดอร์ ออสเทอร์วัลเดอร์ (Alexander Osterwalder) สร้างแนวคิดทฤษฎีเรื่องแม่แบบโมเดลธุรกิจ (Business Model Canvas) โดยอาศัยพื้นฐานจากวิทยานิพนธ์ปริญญาเอกสาขาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ (MIS) ของเขา เมื่อปี 2004 เรื่อง The Business Model Ontology: A Proposition in a Design Science Approach. ต่อมาในปี 2010 จึงได้เขียนหนังสือเล่มนี้ร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา คือ ศาสตราจารย์ ดร. อีฟ พินญัวร์ (Yves Pigneur) และกลายเป็นกระบวนการสร้างโมเดลธุรกิจที่ได้รับความนิยมกันอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน

การออกแบบและสร้างโมเดลธุรกิจโดยใช้ Business Model Canvas (BMC) สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้กับกิจการและงานบริการของห้องสมุด โดยเฉพาะห้องสมุดที่ให้ความสำคัญกับการสร้างและส่งมอบคุณค่าไปยังผู้รับบริการ และเหมาะสมอย่างยิ่งสำหรับการพัฒนาองค์กร เพื่อมุ่งหน้าไปสู่ทิศทางของการใช้ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) เพื่อการสร้างนวัตกรรม (Innovation) และการก้าวไปสู่ความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship) ต่อไปในอนาคต